
Rødovre Kommune

CVR-nr. 65 30 73 16

Revisionsberetning
af 1. juni 2017
vedrørende
årsregnskabet 2016

1. juni 2017

pwc

Indholdsfortegnelse

1.	Konklusion på den udførte revision	1
1.1	Revisionspåtegning	1
1.2	Bemærkninger, der skal besvares over for tilsynsmyndigheden	3
1.3	Opfølgning på tidligere revisionsbemærkninger	4
2.	Revisionens formål, udførelse og afrapportering	4
2.1	Formål og ansvar	4
2.2	Revisionens udførelse	5
2.3	Rapportering	7
3.	Den løbende revision	7
3.1	Generelt om det interne kontrolmiljø	7
3.2	Gennemgang af generelle it-kontroller	7
3.3	Beholdningseftersyn	9
3.5	Lønninger og vederlag	9
3.6	Sociale områder	10
4.	Forvaltningsrevision	11
4.1	Vurdering af kommunens resultat og økonomiske stilling	12
4.2	Økonomistyring	13
4.3	Sparsommelighed	13
5.	Redegørelse for den udførte juridisk-kritiske revision	14
5.1	Lov om kommunernes styrelse	15
5.2	Kommunalbestyrelsens/fagudvalgenes beslutninger	15
5.3	Bevillingsregler	15
5.4	Låneregler	17
5.5	Deponeringsregler	17
5.6	Anbringelse af kommunens likvide beholdninger	17
5.7	Politikker og medarbejderbeskatning	17
5.8	Momsregler	17
6.	Den afsluttende revision	18

6.1	Kommunens årsregnskab	18
6.2	Formkrav til regnskabsaflæggelsen	18
6.3	Overholdelse af konteringsregler	19
6.4	Revision af balancen	19
6.5	Periodisering	19
6.6	Konklusion på revisionen af årsregnskabet	20
6.7	Garantier, eventualrettigheder og forpligtelser	20
6.8	Andre oplysninger	20
<hr/>		
7.	Ledelsens regnskabserklæring	20
8.	Anden rådgivning og assistance	20
9.	Bilag 1 – Afgivne ledelsesnotater og påtegnede erklæringer og regnskaber	21
	Bilag 2 – 3 til revisionsberetning	(særskilt hæfte)

1. Konklusion på den udførte revision

1.1 Revisionspåtegning

Vi har afsluttet revisionen af årsregnskabet for 2016. Revisionen har ikke givet anledning til forbehold, og vi afgiver derfor følgende revisionspåtegning på årsregnskabet:

Til Kommunalbestyrelsen i Rødovre Kommune

Revisionspåtegning på årsregnskabet

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet, der omfatter Årsregnskab, siderne 7 og siderne 112-145 i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Vi har revideret årsregnskabet for Rødovre Kommune for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016, der omfatter anvendt regnskabspraksis, regnskabsopgørelse, balance og noter med følgende hovedtal:

• Resultat af ordinær drift	(overskud)	DKK	-116 mio.
• Resultat af det skattefinansierede område	(underskud)	DKK	14 mio.
• Aktiver i alt		DKK	2.224 mio.
• Egenkapital i alt		DKK	466 mio.

Årsregnskabet udarbejdes efter kravene i bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionskik, idet revisionen udføres på grundlag af kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af kommunen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Kommunen har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. medtaget det af Kommunalbestyrelsen godkendte budget for 2016 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2016. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere kommunens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregn-

skabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere kommunen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionsetik, idet revisionen udføres på grundlag af kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionsetik, idet revisionen udføres på grundlag af kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af kommunens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om kommunens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at kommunen ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Andre Oplysninger end årsregnskabet og revisors erklæring herom

Ledelsen er ansvarlig for Andre Oplysninger. Andre Oplysninger omfatter de øvrige oplysninger i "Årsregnskab" der ikke er omfattet af vores revision jf. konklusionsafsnittet ovenfor.

Vores konklusion om årsregnskabet dækker ikke Andre Oplysninger, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om disse.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse Andre Oplysninger og i den forbindelse overveje, om Andre Oplysninger er væsentligt inkonsistente med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i Andre Oplysninger, skal vi rapportere om dette forhold.

Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis; og at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det i overensstemmelse med god offentlig revisionskik vores ansvar at udvælge relevante emner til såvel juridisk-kritisk revision som forvaltningsrevision. Ved juridisk-kritisk revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ved forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

1.2 Bemærkninger, der skal besvares over for tilsynsmyndigheden

I henhold til bekendtgørelse om kommunernes budget, regnskab, revision mv. har revisor pligt til at afgive revisionsbemærkninger, hvis vi vurderer, at:

- Regnskabet ikke anses for retvisende.
- Regnskabsaflæggelsen ikke opfylder kravene i Økonomi- og Indenrigsministeriets regelsæt.
- Der er disponeret i strid med kommunalbestyrelsens beslutninger og mål.
- Der er handlet i strid med gældende love og bestemmelser.
- Lovligheden af en post eller disposition må anses for tvivlsom.
- De foreskrevne forretningsgange i øvrigt ikke er fulgt.
- Vi kan notere væsentlige mangler i kontrolmæssig henseende ved etablerede forretningsgange, og/eller der mangler forretningsgange på væsentlige områder. Revisionen kan samtidig fremsætte forslag til udbedring af de konstaterede mangler.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger, som skal besvares over for tilsynsmyndigheden.

1.3 Opfølgning på tidligere revisionsbemærkninger

Vi har påset, at tidligere afgivne beretninger, herunder revisionens bemærkninger, er blevet behandlet af kommunalbestyrelsen, og at kommunalbestyrelsen har afgivet besvarelse over for tilsynsmyndigheden, hvor dette har været nødvendigt.

2. Revisionens formål, udførelse og afrapportering

2.1 Formål og ansvar

Revisionen har til formål at påse:

- At årsregnskabet er rigtigt opstillet på grundlag af kommunens bogføring.
- At årsregnskabet i sin helhed giver et retvisende billede af kommunens samlede økonomiske forvaltning.
- At de af Økonomi- og Indenrigsministeriets fastsatte regler for regnskabsaflæggelse er efterlevet.
- At der er en tilfredsstillende intern kontrol på væsentlige områder.
- At gældende love og forskrifter samt kommunalbestyrelsens beslutninger bliver overholdt.
- At tilsynsmyndighedens godkendelse foreligger til disposition, hvor det er nødvendigt.
- At kommunalbestyrelsens og tilsynsmyndighedens afgørelser vedrørende eventuelle revisionsbemærkninger for tidligere år er iagttaget, således at disse forhold ikke giver anledning til yderligere bemærkninger.

Det er kommunalbestyrelsens ansvar at godkende budgettet for det kommende år. Borgmesteren skal drage omsorg for, at ingen udgift afholdes eller indtægt oppebæres uden fornøden bevilling, og at udgifter og indtægter bogføres i overensstemmelse med de af Økonomi- og Indenrigsministeriet og kommunalbestyrelsen fastsatte regler.

Gennem regler, godkendt af kommunalbestyrelsen, er der fastsat bestemmelser om tilrettelæggelsen af de administrative forhold.

Kommunens årsregnskab udarbejdes af administrationen og aflægges af økonomiudvalget til kommunalbestyrelsens godkendelse. Ledelsen har ansvaret for, at årsregnskabet er i overensstemmelse med lovgivningens krav herom, og at forvaltningen foregår på betryggende måde.

Den økonomiske forvaltning skal ske i overensstemmelse med reglerne i lov om kommunernes styrelse. Dette gælder også form og indhold af årsregnskabet.

Det er ledelsens ansvar at tilrettelægge økonomistyringen på en måde, der er hensigtsmæssig efter kommunens forhold. Dette omfatter også ansvar for en tilrettelæggelse af forvaltningen, økonomistyringen og øvrige registreringer på en sådan måde, at det kan dokumenteres, at midlerne er anvendt i overensstemmelse med forudsætningerne, at de tilsigtede resultater opnås, samt at der sker en løbende overvågning og evaluering af økonomistyringen, rutiner og resultater i øvrigt.

Ansvaret for bogføring og formueforvaltning varetager borgmesteren og administrationen blandt andet gennem etablering af forretningsgange og interne kontroller, der skal sikre, at registreringerne dækker over gyldige transaktioner, og at registreringerne er fuldstændige og nøjagtige. Etablering af forretningsgange og interne kontroller sker endvidere med henblik på at forebygge og opdage eventuelle besvigelser i form af misbrug af kommunens aktiver og bevidste fejlinformationer i regnskabsrapporteringen.

2.2 Revisionens udførelse

Vores revision omfatter:

- *Finansiell revision*, som består i at efterprøve, om regnskabet er rigtigt, det vil sige uden væsentlige fejl og mangler.
- *Juridisk-kritisk revision*, hvor vi vurderer, om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaf-læggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger (bevillingskontrol), love og andre for-skrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis.
- *Økonomisk kritisk revision*, hvor formålet er at vurdere, om de enkelte afdelinger, institutioner og medarbejdere anvender de tildelte midler på en økonomisk hensigtsmæssig måde (forvalt-ningsrevision).

Ved den *finansielle revision* er prioriteringen af opgaverne og revisionsområderne bestemt af vores vurde-ring af risikoen for, at fejl opstår, kombineret med den betydning (væsentlighed) eventuelle fejl vil have. Disse vurderinger foretages dels i forbindelse med planlægningen af revisionsåret, dels som en løbende proces ud fra erfaringer indhentet ved den løbende revision af eksisterende forretningsgange og det interne tilsyns- og kontrolmiljø. I vurderingerne indgår også resultater og erfaringer, som indhentes via kommu-nens interne tilsyn.

Den juridisk-kritiske revision indgår altid som en integreret del af den finansielle revision.

Ved den *økonomisk kritiske revision* vurderer vi på udvalgte områder, om opgaveløsningen sker i overens-stemmelse med de opstillede mål, og om der administreres på en økonomisk hensigtsmæssig måde. I årets løb anvender vi systemrevision, som kombineres med substansrevision (analytisk og detailrevision) i større eller mindre omfang. Systemrevisionen har til formål at efterprøve, om de interne kontroller (forretnings-gange) er hensigtsmæssigt og sikkert tilrettelagt og efterlevet. Ved mulige mangler eller manglende efterle-velse af forretningsgange vil vi gøre kommunens ledelse opmærksom herpå.

Til den afsluttende revision anvender vi fortrinsvis substansrevision. Revisionen udføres i vid udstrækning ved regnskabsanalytiske undersøgelser, hvor det aflagte regnskab og regnskabsforklaringer gennemgås og vurderes i forhold til budgetterede og bevilgede beløb og de forudsætninger, som ligger til grund herfor. Endvidere indgår afstemninger og efterprøvelse af forvaltningens interne kontrolrutiner i forbindelse med årsafslutningen. Vi har anvendt specialudtræk fra kommunens økonomisystem til regnskabsanalytiske undersøgelser, stikprøveudtagninger og efterprøvelser af kontoplanrelationer vedrørende økonomiposte-ringer.

2.2.1 Risikovurdering og revisionsstrategi

Revisionen gennemføres med udgangspunkt i en af os udarbejdet revisionsplan og -strategi. Revisions-strategien skal sikre, at revisionen fokuseres mod de væsentligste og mest risikofyldte områder af betyd-ning for årsregnskabet.

Områder med højere risiko, det vil sige, hvor der er tale om væsentlig regnskabspraksis og/eller en betyde-lig grad af vurdering eller skøn, kræver specielle revisionsmæssige overvejelser på grund af karakteren af risikoen, det sandsynlige omfang af eventuelle fejlplysninger samt sandsynligheden for, at risikoen bliver til virkelighed.

Baseret på vores drøftelser med ledelsen og vores kendskab til kommunens aktiviteter – og forhold i øvrigt, har vi i forbindelse med planlægningen og udførelsen af revisionen for 2016 identificeret følgende fokusområder og områder med forhøjet risiko for væsentlige fejl i regnskabet:

- It-sikkerhed.
- Interne kontroller.
- Overholdelse af momsregler.
- Økonomistyring.
- De sociale og beskæftigelsesmæssige områder.

På øvrige områder har vi vurderet risikoen for fejl i årsregnskabet som lav. Revisionens omfang har været tilpasset dertil.

Revisionen giver således ikke en fuld sikkerhed for, at alle fejl og mangler opdages, men kun en høj grad af sikkerhed for, at væsentlige fejl og mangler i forhold til regnskabet's rigtighed og overholdelse af love, regler mv. opdages.

2.2.2 Forvaltningsrevision som en integreret løbende proces

Forvaltningsrevisionen omfatter en vurdering af, om udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

For at skabe det nødvendige revisionsbevis for regnskabet's rigtighed finder vi det nødvendigt at foretage og anvende forskellige analyser, nøgletal, udviklingstendenser, sammenligninger samt vurderinger af forretningsgange. Herved udføres automatisk en del løbende forvaltningsrevision som en integreret del af de normale revisionsbehandlinger. Revisionsresultaterne kan således nyttiggøres i en bredere sammenhæng.

Vurdering og efterprøvelse af forretningsgange er efter vores generelle opfattelse, sammen med vurdering af de kontrolmæssige aspekter, udtryk for en løbende vurdering af, om administration og sagsbehandling foregår på en hensigtsmæssig måde. Forslag til ændringer/justeringer af forretningsgange fremsættes og aftales oftest i den løbende dialog med og rapportering til de administrative ledelsesniveauer.

Analyser, udvikling af hjælpeværktøjer og rådgivning, herunder tolkning af lovgivning og refusionsregler mv. kan også medføre, at der ændres praksis.

Det medfører i nogle tilfælde, at afregninger, tilskud og refusioner kan effektueres i et ændret betalingsflow og -omfang. Endvidere bidrager vores rådgivning til forbedringer og justeringer af praksis og regnskabsvejledninger, fx vedrørende:

- Statusafstemninger.
- Bogførings- og legalitetskontrol.
- Elektroniske betalinger.
- Bilagsbehandling og -kontrol samt udnyttelse af betalingsfrister.
- Indkøbsadfærd.
- Moms- og afgiftsmæssige muligheder.
- Udarbejdelse og opstilling af tilskuds- og specialregnskaber.

2.2.3 Drøftelse med ledelsen om besvigelser

Under revisionen har vi forespurgt ledelsen om risikoen for besvigelser. Ledelsen har over for os oplyst, at kommunen efter ledelsens vurdering har et passende kontrolmiljø, der afdækker risikoen for, at årsregnskabet kan indeholde væsentlig fejlinformation, herunder fejlinformation som følge af besvigelser.

2.3 Rapportering

Revisionens indhold og resultater rapporteres i forskellig detaljeringsgrad til henholdsvis det administrative og det politiske niveau.

Til det administrative niveau rapporteres løbende til de enkelte forvaltninger og institutioner. Det sker såvel mundtlig som skriftligt ved notater til ledelsen. Vi søger desuden gennem en konstruktiv løbende dialog med kommunens medarbejdere om konkrete og generelle problemstillinger at medvirke til at forebygge, at der opstår væsentlige fejl.

Rapportering til kommunalbestyrelsen sker i form af beretninger. Eventuelle bemærkninger, som kommunalbestyrelsen skal tage stilling til og besvare over for tilsynsmyndigheder, vil fremgå som bemærkninger i afsnittet 1.2 *“Bemærkninger, der skal besvares over for tilsynsmyndigheden”*.

3. Den løbende revision

3.1 Generelt om det interne kontrolmiljø

Det bedste værn mod såvel ubevidste som bevidste fejl og mangler i kommunens forvaltning er etablering af velfungerende og effektive administrative processer og interne kontroller. Det er således kommunens administrative ledelse og i sidste instans kommunalbestyrelsen, som har ansvaret for, at der er etableret administrative processer og interne kontroller, som sætter fokus på områder med særlig risiko for væsentlige økonomiske tab, krænkelse af borgernes retssikkerhed og uønsket presseomtale.

På visse områder (områder med statsrefusion) er der endvidere lovgivningsmæssige krav om ledelsestilsyn og kvalitetskontrol. Disse forhold retter sig ikke alene mod regnskabet retvisende billede, men i høj grad også mod kommunens overholdelse af love og regler samt mod kommunens forvaltning af de til rådighed værende midler.

Væsentlige elementer heri er stillingtagen til kommunens risikoprofil, samt hvorledes kommunens strukturer, processer og metoder samt medarbejdernes kompetencer og kapacitet påvirker denne risikoprofil. Derudover omfatter dette en stillingtagen til væsentlige processer, hvad der kan gå galt i forhold hertil, samt hvilke foranstaltninger der er etableret til imødegåelse af disse risici. Vi gennemgår som led i vores revision kommunens processer og interne kontroller, herunder kommunens kasse- og regnskabsregulativ.

I forbindelse med vores revision undersøger vi, om der er tilrettelagt og udført de fornødne interne procedurer og tilsyn, som sikrer ovenstående. Vi vil tillige, som led i løbende forvaltningsrevision, vurdere, om disse procedurer og tilsyn udføres hensigtsmæssigt.

3.2 Gennemgang af generelle it-kontroller

Som led i revisionen af Rødovre Kommune har vi foretaget en gennemgang af de generelle it-kontroller for 2016.

3.2.1 Formål og omfang

Formålet med gennemgangen har været at vurdere, hvorvidt der er etableret forretningsgange og interne kontroller, som sikrer tilfredsstillende generelle it-kontroller særligt i forhold til regnskabsaflæggelsen. De generelle it-kontroller er fundamentet for automatiske applikationskontroller, regnskabsprocedurer og systemgenererede data og rapporter, som anvendes i nøglekontroller, og som påvirker den finansielle rapporteringsproces og årsrapporten.

3.2.2 Omfang

Vi har foretaget gennemgang af, hvordan it-kontroller er tilrettelagt, og så vidt muligt hvordan disse kontroller er implementeret. Vi har endvidere foretaget test af it-kontroller via dataudtræk og gennemgang af modtaget dokumentation.

Revisionen er foretaget i henhold til gældende revisionsstandarder og har omfattet følgende hovedområder:

1. It-politikker og organisation:
 - Udvikling og implementering af it-strategi og sikkerhedspolitikker.
 - Identifikation og vurdering af it-risici.
 - It-medarbejdere.
 - Styring af outsourcing-/serviceleverandører.
2. Drift af datacentre og netværk.
3. Anskaffelse, ændringer og vedligeholdelse af systemsoftware.
4. Adgangssikkerhed:
 - Politikker og procedurer.
 - Beskyttelse af data og funktionsadskillelse.
5. Anskaffelse, udvikling og vedligeholdelse af applikationssystemer.

Gennemgangen er baseret på forespørgsler til relevant personale i it-afdelingen. Endvidere har vi gennemgået it-politikker og foretaget inspektion af udvalgt systemdokumentation.

Rødovre Kommune anvender it-serviceleverandører for systemer, der er vurderet væsentlige for den finansielle revision. En væsentlig del af gennemgangen af de generelle it-kontroller for disse systemer baseres derfor på årlige revisionserklæringer udarbejdet af it-serviceleverandørernes uafhængige revisorer.

Vi har modtaget erklæringer fra KMD A/S vedrørende KMD Aktiv og KMD Dagpenge for 2016, men vi har ikke modtaget erklæringer fra KMD A/S vedrørende generelle it-kontroller for KMD A/S' generelle driftsydelser for 2016 og dokumentation for kommunens gennemgang heraf.

Vi har derfor ikke haft mulighed for at påse, om regnskabsbekendtgørelsens krav er opfyldt for disse systemer. Vi anbefaler, at kommunen indhenter og vurderer it-revisionserklæringer fra kommunernes it-leverandør, så det sikres, at kommunen efterlever god it-skik og efterlever gældende regnskabsbekendtgørelser.

Konklusion

Det er vores vurdering, at Rødovre Kommune siden vores sidste besøg har arbejdet aktivt med it-sikkerhed. Det er dog vores vurdering, at kontroller på enkelte områder er beskrevet i politikker og retningslinjer, men endnu ikke er efterlevet på alle hovedområder. De generelle it-kontroller bør på en række områder forsat styrkes, før de kan anses for at være fuldt ud tilstrækkelige og effektive. Det er vores vurdering, at medarbejderne dog er bekendt med deres ansvar for kontrol.

Vi fastholder vores tidligere anbefaling om, at kommunen bør opprioritere udarbejdelsen af en risikovurdering, samt at kommunen opprioriterer arbejdet med udarbejdelsen af formelle retningslinjer og får implementeret dette i organisationen.

På baggrund af den foretagne revision er det vores samlede vurdering, at de generelle it-kontroller hos Rødovre Kommune er på *et tilfredsstillende niveau* (vurderet ud fra følgende skala: Ikke-tilfredsstillende, acceptabel, tilfredsstillende og meget tilfredsstillende).

3.3 Beholdningseftersyn

Vi har den 30. september 2016 foretaget stikprøvevis beholdningseftersyn af kommunens likvide beholdninger. Eftersynet har det formål at efterprøve, hvorvidt kommunens administration af likvide beholdninger og værdipapirer varetages i overensstemmelse med kommunens forretningsgange.

Det er herunder påset, at de likvide aktiver er undergivet en løbende afstemning.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at kommunens administration af likvide beholdninger fungerer betryggende og følger kommunens retningslinjer.

3.4 Decentrale besøg

Vi har foretaget uanmeldt eftersyn ved enkelte af kommunens forskudskasser. Besøget har omfattet stikprøvevis kontroller af institutionens forretningsgange og håndtering af udvalgte områder, herunder bilagsbehandling og decentral bogføring.

Vi har gennemført beholdningseftersyn på følgende decentrale institutioner:

- Ældrecentret Broparken
- Plejehjemmet Engskrænten
- Rødovregård
- Kulturhuset Viften
- Vestbadet
- Ørbygård

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at kommunens decentrale kassevirksomhed i al væsentlighed fungerer betryggende og følger de regler, som kommunalbestyrelsen har vedtaget.

3.5 Lønninger og vederlag

Lønrevisionen er udført ved besøg i Personale og Udvikling.

3.5.1 Forretningsgange

Vi har gennemgået processen for lønområdet for at påse, at den er hensigtsmæssig og betryggende i kontrolmæssig henseende. Vi definerer lønprocessen som oprettelse og ændring af løndata, dagpenge-refusioner samt sikring af, at den udbetalte løn er korrekt.

På lønområdet er der en række kontroller, som supplerer hinanden (kontrolmiljø) og derved sikrer, dels at det er de rigtige personer, som aflønnes, dels at den løn, som udbetales, er korrekt. I forbindelse med gennemgangen har vi overordnet vurderet summen af de kontroller, som er på lønområdet, for at påse, om de afdækker de fejl, der kan opstå i lønprocessen – uanset om det er tilsigtede (svig) som utilsigtede fejl.

Vi har endvidere udvalgt de kontroller, som vi finder væsentlige og testet disse for, om de bliver udført i overensstemmelse med retningslinjerne, og om de er effektive.

På lønområdet er der et kontrolmiljø, som dels skal udføres af Personale og Udvikling, og dels skal udføres ude ved de enkelte budgetansvarlige i form af deres månedlige økonomiske ledelsestilsyn. I denne gennemgang har vi forholdt os til de processer, som er på lønkontoret med tilhørende kontroller.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at kommunens administration lønninger fungerer hensigtsmæssig og følger kommunens retningslinjer.

3.5.2 Sagsrevision

Vi har gennemgået et antal personalesager med det formål at efterprøve, om gældende regler og overenskomster – i forbindelse med lønudbetaling – efterleves. Udsnittet af sager er fordelt på forskellige overenskomstområder.

Ved sagsrevisionen har vi påset:

- Om der ved oprettelse af nye sager foreligger fornøden dokumentation i sagsakterne.
- Om der indberettes korrekt til lønsystemet.
- Om der udbetales korrekt løn i henhold til overenskomst, aftaler mv.

Vi har endvidere ved årsregnskabsrevisionen påset, at udvalgte politikere og ledende administrativt personale får udbetalt korrekt – henholdsvis vederlag og løn.

KONKLUSION

Det er vores vurdering, at lønninger udbetales i henhold til gældende overenskomst, aftaler mv., samt at administrationen af området i øvrigt er betryggende.

3.6 Sociale områder

Der er særlige krav til revisionen af områder med statsrefusion samt for rapportering til ressortministerierne herom. Dette fremgår blandt andet af Bekendtgørelse nr. 552 af 28. april 2016 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Ministeriet for Børns, Ligestillings, Integration og Sociale Forholds, Beskæftigelsesministeriets, Ministeriet for Bys, Bolig og Landdistrikters og Undervisningsministeriets ressortområder.

Med dette udgangspunkt har vi revideret alle væsentlige områder, som er omfattet af statsrefusion og tilskud, jf. bilag 2 - 3 til denne beretning "Redegørelse til ressortministerierne om revisionen af de sociale, beskæftigelses- og sundhedsmæssige områder, der er omfattet af ordninger om refusion eller tilskud fra Staten vedrørende regnskabsåret 2016" samt "Oversigt over konstaterede fejl og mangler på Beskæftigelsesministeriets samt Ministeriet for Børns, Undervisnings og Ligestillings områder for regnskabsåret 2016".

KONKLUSION

Beskæftigelse

På baggrund af de samlede resultater af vores revision af de gennemgåede områder i Rødovre Kommune, er det vores vurdering, at sagsbehandlingen og den daglige administration af de områder, som varetages i Jobcentret og Økonomisk Team, og som har relation til de beskæftigelsesmæssige områder i Rødovre Kommune, som helhed har været varetaget hensigtsmæssigt og betryggende i regnskabsåret 2016.

Det er vores vurdering, at man som helhed lever op til lovgivningens og ministeriernes bestemmelser og vejledninger, og vi har ved gennemgangen ikke konstateret udbetaling af uforenelige ydelser.

Dog er der på flere af de gennemgåede områder konstateret et relativt højt fejlniveau, som har givet anledning til anbefalinger.

Kommunen har som i 2015 udfordringer på området vedrørende sygedagpenge, hvor der er et forhøjet fejlniveau i forhold til at afholde samtaler rettidigt. Resultatet af dette års revision på sygedagpengeområdet viser især udfordringer i forhold til de løbende opfølgningssamtaler med de sygemeldte, og altså ikke de første samtaler med borgeren. Der anbefales et skærpet fokus på området.

Området for jobafklaringsforløb har også vist flere fejl. Der er særlige udfordringer i forhold til at sikre tilstrækkelig kapacitet på rehabiliteringsteamet til at kunne fremlægge sagerne rettidigt. Kommunen har flere relevante tiltag, som vi forventer vil kunne hjælpe til en positiv udvikling med færre overskridelser.

Voksne

På baggrund af de samlede resultater af vores revision af de gennemgåede områder i Ældre- og Handicapafdelingen og Social- og Psykiatridelingen, er det vores vurdering, at sagsbehandlingen og den daglige administration af det specialiserede voksenområde som helhed administreres på en hensigtsmæssig og betryggende måde, ligesom det er vores vurdering, at man som helhed lever op til lovgivningens og ministeriernes bestemmelser og vejledninger for dette område.

Børn

På baggrund af de samlede resultater af vores revision af de gennemgåede områder i Børne- og Familieafdelingen i Rødovre Kommune, er det vores vurdering, at sagsbehandlingen og den daglige administration af det specialiserede børn og unge område som helhed administreres på en hensigtsmæssig og betryggende måde, ligesom det er vores vurdering, at man som helhed lever op til lovgivningens og ministeriernes bestemmelser og vejledninger for dette område.

Generelt for alle områder

Vi har ved revisionen ikke konstateret fejl af refusionsmæssig betydning.

Generelt for alle områder

Vi har ved revisionen ikke konstateret fejl af refusionsmæssig betydning.

4. Forvaltningsrevision

Forvaltningsrevisionen omfatter en vurdering af, om udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Forvaltningsrevisionen har vi opdelt i områderne:

Område	Vurdering 2016 (1)	Reference
Økonomisk situation		4.1
Økonomistyring		4.2
Sparsommelighed		4.3

 = lever ikke fuldt ud op til egne/lovgivningsmæssige regelsæt, eller vi finder, at området kan forbedres.

😊 = lever fuldt ud op til egne/lovgivningsmæssige regelsæt, eller vi finder, at området forvaltes betryggende.

4.1 Vurdering af kommunens resultat og økonomiske stilling

Vi har foretaget en vurdering af kommunens økonomi i forbindelse med den afsluttende revision af årsregnskabet.

Vurderingen omfatter følgende områder:

- Bæredygtig drift – Er kommunen i stand til via driften at skabe et tilstrækkeligt resultat til planlagte anlægsinvesteringer og afdrag på lån?
- Overholder kommunen budgettet?
- Udviklingen i kommunens likviditet.

Ved vurdering af bæredygtig drift foretages en vurdering af regnskabsårets resultat på det skattefinansierede område.

I det følgende gennemgås kommunens økonomiske nøgletal på overordnet niveau.

4.1.1 Drift

Rødovre Kommune haft et overskud på ordinær drift på DKK 116 mio. mod et overskud på DKK 72 mio. i forhold til et korrigerede budget.

Tabel 1 – Rødovre kommunes regnskaber 2016 og 2015

(Beløb i DKK mio.)	Regnskab 2016	Korrigeret budget 2016	Regnskab 2015
Indtægter i alt (skatter og tilskud)	-2.691	-2.690	-2.633
- Driftsudgifter (ekskl. forsyning)	2.571	2.614	2.491
- Renter	4	4	6
- Resultat ordinær drift, overskud	-116	-72	-136
Anlægsudgifter	130	209	-22
Resultat – underskud	14	137	-158

Kilde: Rødovre Kommunes regnskaber og budgetter.

Det korrigerede budget udviser driftsudgifter på DKK 2.614 mio. for 2016. Det endelige regnskab udviser driftsudgifter på DKK 2.571 mio., jf. ovenstående, der har således været et mindre forbrug i forhold til det korrigerede budget på DKK 43 mio.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at årets resultat er tilfredsstillende.

4.1.2 Likviditet

Rødovre Kommunes likvide beholdning udgjorde ultimo 2016 DKK 98 mio.

Ultimo 2015 udgjorde den likvide beholdning DKK 73 mio.

KONKLUSION

Overskuddet på kommunens regnskab har haft en positiv virkning på kommunens kassebeholdning. Likviditeten er steget med DKK 25 mio.

KONKLUSION (VURDERING AF KOMMUNENS ØKONOMISKE SITUATION)

Det er vores opfattelse, at Rødovre Kommune har fokus på en stram økonomistyring med henblik på at skabe det nødvendige økonomiske råderum.

4.2 Økonomistyring

Kommunens økonomistyring er beskrevet i "Principper for økonomistyring".

Bevillingsniveauet for driftsudgifter er fastsat på fagudvalgsniveau, således hvert fagudvalg har en nettobevilling.

4 gange årligt – i de sager, hvor der sker opfølgning på områder med overførselsadgang, drift og anlæg, bilægges sagen de enkelte fagudvalgs opfølgninger. Udvalgene og administrationen har dog generelt løbende mulighed for at foretage budgetneutrale omplaceringer, så længe det er inden for udvalgenes henholdsvis administrationens bevillingsmæssige rammer.

I den månedlige opfølgning af driften rapporteres alene på såkaldte fokusområder, som er områder, hvor der traditionelt er mer-/mindreforbrug, eller hvor der aktuelt er opstået et væsentligt merforbrug. Der udarbejdes tillige en handleplan for afvikling af merforbruget på de fokusområder, hvor der rapporteres om merforbrug.

KONKLUSION

Der er tilrettelagt en proces, der sikrer en sammenhængende budgetudarbejdelse, budgetopfølgning og regnskabsaflægelse, der i al væsentlighed svarer til, hvad der efter vores vurdering er god skik i kommunerne.

4.3 Sparsommelighed

Sparsommelighedsaspektet er udtryk for, hvorvidt kommunen anvender relevante ressourcer til løsningen af de kommunale opgaver, og hvorvidt kommunen fremskaffer disse efter en afvejning af pris og kvalitet.

4.3.1 Generelt

Ud over at have specielt fokus på udgifter til "Rejser, repræsentation, møder og indkøb" vurderer vi løbende i forbindelse med vores revisionsgennemgang af de enkelte områder, hvorvidt sparsommelighedsaspektet har været med i overvejelserne omkring den kommunale opgaveløsning.

Vores vurdering sker på baggrund af en bred gennemgang, som dækker fra vedtagne politikker, bilagsgennemgang, vurdering af forretningsgange og opfyldelse heraf, anvendelse af personaleressourcer mv.

KONKLUSION

Ud fra vores gennemgange af arbejdsprocesser, budgetopfølgningsprocedurer samt bilagsgennemgang er det vores vurdering, at Rødovre Kommune generelt vurderer sparsommelighedsaspektet i forbindelse med de enkelte opgaveløsninger.

4.3.2 Indkøb og udbud

Vi har påset, at der foreligger en række indkøbsaftaler, som bredt dækker de kommunale områder, og som understøtter kommunens bestræbelser på en effektiv opgaveløsning.

- Rødovre Kommunes aftalekatalog er tilgængeligt for alle ledere og disponenter via RK-Intra. Kataloget indeholder ca. 215 aftaleområder, hvoraf ca. 100 er forpligtende aftaler.
- Der udsendes løbende nyhedsbreve om indgåede aftaler til alle ledere og disponenter. Nyhedsbreve kan efterfølgende findes via RK-Intra.
- Til højnelse af compliance og kvalificering af det løbende indkøbs- og udbudsarbejde har Rødovre Kommune i marts 2016 anskaffet BuboInvoice som indkøbsanalyzesystem
- Der udsendes kvartårslige compliancerapporter på udvalgte områder og følges op med dialogmøder.
- Indkøbskontorets udbudsplan forelægges og godkendes af direktionen hvert 2. år.
- Rødovre Kommune har afsat 500.000 kr. i 2017 til anskaffelse og drift af et E-handelssystem (og et lovpligtigt digitalt udbudsværktøj)
- E-handelssystemet skal bl.a. medvirke til øget compliance og gøre det nemmere for de decentrale disponenter at vælge de rigtige aftaler/produkter.
- Rødovre Kommune deltager i KL's projekt 7: "Effektive indkøb gennem E-handel", der er en del af KL's styrings- og effektiviseringsprogram at følge projektgruppens anbefalinger, inden endeligt valg af leverandør på E-handelssystemet vælges.
- Rødovre Kommune tilslutter sig løbende SKI's forpligtende aftaler og udbyder løbende varer og tjenesteydelser via medlemskab af Vestegnens Indkøbsforum (VIF), som er et indkøbsfællesskab på Vestegnen bestående af (Albertslund, Hvidovre, Glostrup, Brøndby, Ishøj, Høje-Taastrup og Vallensbæk).

KONKLUSION

Ud fra vores gennemgange af arbejdsprocesser, indkøb, budget- og budgetopfølgingsprocedurer samt bilagsgennemgang er det vores vurdering, at Rødovre Kommune generelt vurderer sparsommelighedsaspektet i forbindelse med de enkelte opgaveløsninger.

5. Redegørelse for den udførte juridisk-kritiske revision

Den juridisk-kritiske revision omfatter en vurdering af, hvorvidt de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Vi har i den sammenhæng påsat overholdelsen af følgende administrative love og regler:

Regelsæt	Konklusion 2016	Reference
Lov om kommunernes styrelse		5.1
Kommunalbestyrelsens/fagudvalgenes beslutninger		5.2
Bevillingsregler		5.3
Låneregler		5.4
Deponeringsregler		5.5

Anbringelse af kommunens likvide beholdninger		5.6
Politiker- og medarbejderbeskatning		5.7
Momsregler		5.8

 = lever ikke fuldt ud op til egne/lovgivningsmæssige regelsæt, eller vi finder, at området kan forbedres.

 = lever fuldt ud op til egne/lovgivningsmæssige regelsæt, eller vi finder, at området forvaltes betryggende.

5.1 Lov om kommunernes styrelse

Lov om kommunernes styrelse fastsætter regler for kommunalbestyrelsen og udvalgenes varetagelse af kommunens anliggender, den økonomiske forvaltning mv.

Vi har ved gennemlæsning af kommunalbestyrelsens beslutningsprotokol samt visse punkter i udvalgenes beslutningsprotokol kontrolleret overholdelse af den kommunale styrelseslov.

Vi har endvidere i forbindelse med vores revision eksempelvis stikprøvevis kontrolleret vederlag til kommunalbestyrelsen.

KONKLUSION

Gennemgangen har ikke givet anledning til bemærkninger.

5.2 Kommunalbestyrelsens/fagudvalgenes beslutninger

I forbindelse med vores revision, eksempelvis lønrevision, årsrevision og forvaltningsrevision har vi stikprøvevis kontrolleret, at beslutninger fra kommunalbestyrelsen, økonomiudvalg og de stående udvalg er overholdt.

KONKLUSION

Gennemgangen har ikke givet anledning til bemærkninger.

5.3 Bevillingsregler

Kommunens bevillingsregler fremgår af kommunes budget.

5.3.1 Drift

Bevillingsniveauet for driftsudgifter er fastsat på udvalgsniveau, således hvert udvalg har en nettobevilling.

Rødovre Kommunes udgifter på de enkelte budgetområder, jf. nedenstående:

Tabel 2 – Driftsudgifter fordelt på de enkelte budgetområder inkl. forsyningsvirksomheder

Driftsudgifter – mio. DKK	Regnskab 2016	Budget 2016 inkl. tillægsbevillinger
Teknik- og Miljøudvalget	102	104
Børne- og Skoleudvalget	615	611
Kultur- og Fritidsudvalget	72	74
Social- og Sundhedsudvalget	1.016	1.001
Beskæftigelsesudvalget	372	410
Økonomiudvalget	388	410
Driftsudgifter i alt	2.565	2.610

Samlet set har der været et realiseret forbrug på driftsområderne på DKK 2.565 mio., og det korrigerede budget udviser DKK 2.610 samlet set har der været et mindreforbrug på alle områderne på DKK 45 mio.

Samlet set har der været budgetoverholdelse.

Isoleret set har der dog været overskridelser på Børne- og Skoleudvalgets område i størrelsesorden DKK 4 mio. og på Social- og Sundhedsudvalgets område på DKK 15 mio.

Overskridelsen på DKK 15 mio. inden for Social- og Sundhedsudvalgets område skyldes et merforbrug på ældre- og handicapområdet. Jf. kommunens ”Principper for Økonomistyring” har Økonomiudvalget fået forelagt særskilt status på merforbruget, herunder handlemuligheder.

KONKLUSION

Revisionen af driftsbevillinger har ikke givet anledning til bemærkninger.

5.3.2 Anlæg

I det oprindelige budget var der budgetteret med en udgift på DKK 115 mio. ekskl. forsyningsområdet vedrørende anlæg. Det faktiske forbrug udgjorde i 2016 DKK 130 mio.

I forhold til det oprindelige budget har der således været et merforbrug på DKK 15 mio.

Det korrigerede budget for anlæg udviser DKK 209 mio.

KONKLUSION

Revisionen af anlægsområdet har ikke givet anledning til bemærkninger.

5.3.3 Forsyningsvirksomheder

Forsyningsvirksomhederne skal ”hvile i sig selv”, det vil sige, at indtægter og udgifter over en årrække skal balancere. Forsyningsvirksomhederne betragtes således som eksterne i forhold til de øvrige kommunale aktiviteter.

Forsyningsområdet omfatter varmforsyning og affaldshåndtering.

Vi har ved revisionen stikprøvevis påset, at mellemværende med forsyningsvirksomhederne er korrekt optaget i kommunens finansielle balance.

KONKLUSION

Vi har konstateret, at årets resultat vedrørende affaldshåndtering og fjernvarmeforsyning er optaget korrekt i kommunens finansielle status.

5.4 Låneregler

Vi har gennemgået kommunens procedure for låneoptagelse og lånerammeopgørelse for bl.a. at påse, at denne følger Økonomi- og Indenrigsministeriets regler på området.

Endvidere har vi påset, at den udarbejdede opgørelse over lånerammen kun indeholder kategorier af udgifter og beløbsstørrelser, som kan medtages, jf. lånebekendtgørelsen, med tilhørende fortolkninger.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at kommunens låneramberegning og låneoptagelse er i overensstemmelse med gældende regler.

5.5 Deponeringsregler

Rødovre Kommune har ultimo 2016 ikke registreret deponeringer, og vi har ikke ved vores revision konstateret forhold, der medførte deponeringspligt.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at Økonomi- og Indenrigsministeriets regler om kommunernes deponering er overholdt.

5.6 Anbringelse af kommunens likvide beholdninger

Kommunes likvide beholdning udgjorde ultimo 2016 DKK 73 mio., og gennemsnitslikviditeten udgjorde ved udgangen af 2016 DKK 271 mio.

KONKLUSION

Det er vores vurdering, at kommunens anbringelse af de likvide midler er forsvarlig og i overensstemmelse med anbringelsesreglerne. Kommunens gennemsnitlige kassebeholdning har i hele 2016 været positiv, og kommunen opfylder derfor kassekreditreglen, der foreskriver, at kommunens gennemsnitlige kassebeholdning ikke må være negativ beregnet for de sidste 365 dage.

5.7 Politikker og medarbejderbeskatning

Vi har som led i vores revision af kommunens lønudgifter påset, at skattelovgivningens krav til indeholdelse og indberetning af skatter er overholdt.

KONKLUSION

Vores gennemgang har ikke givet anledning til bemærkninger.

5.8 Momsregler

Vi har påtegnet saldoopgørelsen af momsrefusion vedrørende købsmoms ultimo 2016 uden forbehold.

Der sondres i det kommunale budget- og regnskabssystem mellem to former for moms:

- Registreret moms, det vil sige moms, der afregnes med toldvæsenet i forbindelse med momsregistreret virksomhed i kommunen.
- Købsmoms, det vil sige moms, der indgår i momsrefusionsordningen.

Registreret moms er den moms, som skal afregnes med SKAT, og som blandt andet vedrører forsyningsvirksomhederne.

Købsmoms anvendes her som betegnelse for den moms, som kommunerne betaler ved køb af varer og tjenesteydelser, der ikke indgår i en momsregistreret virksomhed i kommunerne.

Ud over udgifter på de moms bærende arter kan kommunerne anmelde en procentdel af visse betalinger og tilskud til refusion under refusionsordningen.

KONKLUSION

Det er vores vurdering, at områderne med momsrefusion og registreret moms varetages efter de gældende regler.

6. Den afsluttende revision

Ved den finansielle revision er prioritering af revisionsområderne bestemt af vores vurdering af risikoen for, at fejl opstår, kombineret med den betydning (væsentlighed) eventuelle fejl vil have. Disse vurderinger foretages dels i forbindelse med planlægningen af revisionsåret, og dels som en løbende proces ud fra erfaringer indhentet ved den løbende revision af eksisterende forretningsgange og det interne kontrolmiljø. Vi har påset, at regnskabet indeholder de oplysninger – samt overholder de principper for indregning og måling – der fremgår af Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget- og Regnskabssystem for kommuner.

6.1 Kommunens årsregnskab

Det reviderede regnskab har omfattet kommunens årsregnskab samt de oversigter, bemærkninger og redegørelser, der i henhold til gældende regler for regnskabsaflæggelsen skal udarbejdes.

6.2 Formkrav til regnskabsaflæggelsen

Det reviderede årsregnskab skal omfatte en række regnskabsskemaer og oversigter, som er bestemt i Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget- og Regnskabssystem for kommuner.

6.2.1 Udgiftsbaseret regnskab

De væsentligste kendetegn for det udgiftsbaserede regnskab er, at det skal indeholde en række oversigter og redegørelser, som kan danne grundlag for blandt andet:

- Vurdering af regnskabet set i forhold til budgettet.
- Opgørelse af regnskabsårets finansielle ressourceforbrug (regnskabsopgørelsen).
- Opgørelse af finansielle aktiver og passiver (balancen).
- Vurdering af kommunens finansielle stilling og økonomiske udvikling.

KONKLUSION

Regnskabsaflæggelsen er opstillet på grundlag af det afsluttede bogholderi for regnskabsåret 2016. Vi har konstateret, at de fornødne oversigter indgår, og at de indbyrdes sammenhænge er til stede, samt at regnskabet er i overensstemmelse med kommunens bogholderi.

Det er vores vurdering, at der er udarbejdet de obligatoriske bemærkninger til regnskabet, navnlig vedrørende væsentlige afvigelser mellem bevillings- og regnskabsbeløb.

6.3 Overholdelse af konteringsregler

Budget- og regnskabssystemet indeholder reglerne om den kommunale kontoplan. Kommunens konteringspraksis er således afgørende for målingen af udgifternes størrelse og art, herunder på enkeltområder, samt for korrekt hjemtagelse af statsrefusion, momsrefusion mv.

Vi har ved stikprøver revideret, hvorvidt denne kontoplan med tilhørende konteringsvejledninger er overholdt, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af såvel indtægternes som udgifternes art og størrelse på enkeltområder samt af aktiverne og passivernes art og værdi.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at kommunens konteringspraksis i al væsentlighed er korrekt og i overensstemmelse med budget- og regnskabssystemets regler herfor.

6.4 Revision af balancen

En meget væsentlig forudsætning for korrekt regnskabsaflæggelse er, at samtlige statuskonti er afstemt, inden regnskabet lukkes. Herved sikres det, at årets status, drift, refusion og anlæg mv. bliver retvisende, idet eventuelle fejlregistrerede beløb, manglende refusionsanmeldelser mv. bliver bogført i det korrekte regnskabsår.

Formålet med revisionen af statusafstemninger er at skabe sikkerhed for:

- At alle statuskonti er undergivet afstemning.
- At der udøves ledelsestilsyn med afstemning.
- At saldoen på kontiene kan specificeres og dokumenteres.
- At der kun henstår poster på status ultimo, som er valide, det vil sige, at der foreligger tilstrækkelig dokumentation for tilstedeværelse og værdisætning af såvel aktiver som forpligtelser.
- At der ikke henstår poster på status, som burde have været overført til resultatopgørelsen.
- At der ikke henstår poster af ældre dato, hvor der burde have været taget stilling til afskrivning.
- At der er sikret fuldstændighed i registreringerne i forhold til eksternt dokumentationsmateriale.

Revisionens gennemgang har omfattet et udvalg af konti inden for de af Økonomi- og Indenrigsministeriet udmeldte obligatoriske opdelinger af aktiver og passiver.

Vi har påset, at egenkapitalen er fordelt, registreret og klassificeret korrekt i henhold til Budget- og Regnskabssystemets regler, samt at der er redegjort for egenkapitalens udvikling fra ultimo 2015 til ultimo 2016.

6.5 Periodisering

Vi har analyseret de væsentligste poster i form af lønninger, skatter, tilskud, udligninger, refusioner og brugerbetalingen ved hjælp af blandt andet udtræk fra kommunens økonomisystem. En korrekt periodisering i løbet af året anses for nødvendig blandt andet af hensyn til troværdigheden af de månedlige økonomirapporter.

KONKLUSION

Det er god konteringspraksis, som sikrer løbende registreringer af såvel indtægter som udgifter, der afregnes ratemæssigt. Bogholderiet anses derfor for at være løbende ajourført, hvilket har betydning for troværdigheden af de økonomirapporter, som udsøges til løbende budgetopfølgning.

6.6 Konklusion på revisionen af årsregnskabet

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af kommunens økonomiske resultat, økonomiske stilling pr. statusdagen og opgjort og præsenteret i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget- og Regnskabssystem for kommuner.

6.6.1 Regnskabsforklaringer

Styrelsesloven fastsætter direkte, at årsregnskabet i fornødent omfang skal være ledsaget af bemærkninger, navnlig vedrørende væsentlige afvigelser mellem bevillings- og regnskabsbeløb.

KONKLUSION

Vi finder, at Rødovre Kommunes bemærkninger til årsregnskabet for 2016 og målopfyldelse generelt opfylder lovens krav.

6.7 Garantier, eventualrettigheder og forpligtelser

Det er i den kommunale styrelseslovs § 45 fastsat, at kommunens årsregnskab skal være ledsaget af en fortegnelse over kommunens kautions- og garantiforpligtelser.

KONKLUSION

Vi finder, at Rødovre Kommune opfylder styrelseslovens § 45.

6.8 Andre oplysninger

Af andre oplysninger til årsregnskabet skal fremgå en personaleoversigt samt en redegørelse for udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af kommunens økonomiske resultat, økonomiske stilling pr. statusdagen og opgjort og præsenteret i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget- og Regnskabssystem for kommuner.

7. Ledelsens regnskabserklæring

I forbindelse med revisionen af årsregnskabet har vi indhentet regnskabserklæring fra ledelsen.

8. Anden rådgivning og assistance

Efter afgivelse af revisionsberetning for 2015 af 2. juni 2016 har vi ikke ydet anden rådgivning og assistance.

København, den 1. juni 2017

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Jesper Møller Langvad
statsautoriseret revisor

9. Bilag 1 – Afgivne ledelsesnotater og påtegnede erklæringer og regnskaber

I forbindelse med vores løbende revision har vi afgivet følgende ledelsesnotater/rapporter vedrørende 2016:

- Notat vedrørende lønrevision 2016.
- Ledelsesnotat - Jobcenter & Økonomisk Team 2016.
- Ledelsesnotat for Børne- og Familieafdelingen.
- Ledelsesnotat for Ældre- og Handicapafdelingen Social- og psykiatridafdelingen 2016.
- It-rapport 2016.

Erklæringsopgaver

- Erklæring på saldoopgørelse af momsrefusion ultimo regnskabsåret 2016.
- Erklæring på endelig opgørelse over refusion af sociale udgifter for regnskabsåret 2016.
- Erklæring på endelig opgørelse vedrørende "Særligt dyre enkeltsager 2016".
- Erklæring på endelig opgørelse over restrefusion for 2016.
- Erklæring projektregnskab "Den regionale uddannelsespulje 2016"
- Erklæring til Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, EGU – regnskab 2016.
- Erklæring på projektregnskabet "Hovedvej 1 2016".
- Erklæring på opgørelse over refusionsberettigede udgifter til børneteater 2016.
- Erklæring på opgørelse af ikke udbetalt feriegodtgørelse og løn under ferie eller ferietillæg for perioden 1. maj 2015 til 30. april 2016.
- Erklæring på projektregnskab "En mere værdig ældrepleje 2016".
- Erklæring til Landsbyggefonden 2016.
- Erklæring på projektregnskabet "Hovedvej 3" 2016
- Erklæring på Rødovre Musikskole 2016